

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Brusach

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO**

Cele Przedmiotowego Oceniania

1. Ocenianie bieżące (wspomagające) ma na celu monitorowanie rozwoju ucznia, w tym:
 - a) pomoc uczniowi w rozpatrywaniu i rozumieniu swoich mocnych i słabych stron,
 - b) ukierunkowanie i motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - c) przekazanie uczniowi informacji o jego postępach,
 - d) przekazanie rodzicom/opiekunom informacji o postępach ucznia,
 - e) przekazanie nauczycielowi informacji o efektywności jego nauczania, właściwym doborze materiałów, metod i sposobów nauczania,
 - f) przygotowanie do egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych.
2. Ocenianie śródroczne, roczne i końcowe ma na celu:
 - a) przekazać uczniowi informację na temat jego postępów w nauce języka polskiego,
 - b) dostarczyć nauczycielowi odpowiedzialnemu za następny etap nauki informacji na temat poziomu wiedzy i umiejętności ucznia,
 - c) monitorować system szkolny,
 - d) różnicować i klasyfikować uczniów,
 - e) pomóc nauczycielowi w ewaluacji i modyfikacji procesu nauczania przedmiotu.

Ogólne zasady PSO

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Wszystkie prace klasowe/sprawdziany/ testy czytania ze zrozumieniem są obowiązkowe. Jeżeli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, musi napisać pracę w terminie późniejszym, wyznaczonym przez nauczyciela /w czasie dwóch tygodni/.
3. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie.
4. Spisywanie (ściąganie) podczas prac klasowych skutkuje automatycznie oceną niedostateczną oraz jest jednoznaczne z zakończeniem pracy.
5. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
6. Brak odpowiednich materiałów potrzebnych na lekcję traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.
7. Raz w semestrze uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji. Każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje minusem (trzy minusy – ocena niedostateczna). Prawo to nie dotyczy lekcji, na których ma odbyć się zapowiedziana forma sprawdzenia umiejętności.

8. Uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeśli zgłosi brak przygotowania, które nastąpiło z ważnych przyczyn, potwierdzonych pisemnie przez rodzica/opiekuna.
9. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela.
10. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Okres ten trwa od 4 dni wzwyż (w zależności od długości absencji).
11. Uczeń po każdej nieobecności jest zobowiązany do uzupełnienia braków w zeszytach, zeszytach ćwiczeń oraz innych pracach wskazanych przez nauczyciela.
12. Forma i sposób informowania o postępach i zagrożeniach uczniów jest zgodna z wytycznymi WSO.

Formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów

Na lekcjach języka polskiego przyjmuje się następujące formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów:

1. **Sprawdziany językowe/testy czytania ze zrozumieniem/ testy teoretycznoliterackie/dyktanda** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
 - a) Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
 - b) Obejmują co najmniej jeden dział programowy.
 - c) Poprzedzone są lekcją powtórzeniową.
 - d) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
 - e) Zapowiedziany sprawdzian wpisywany jest do mobiDziennika /dziennika elektronicznego/.
 - f) Nauczyciel ma obowiązek poprawić sprawdziany w terminie do dwóch tygodni od ich napisania.
 - g) Uczeń, który opuścił sprawdzian językowy/test czytania ze zrozumieniem/ test teoretycznoliteracki/dyktando musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Niedotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
 - h) Uczeń ma prawo do poprawy sprawdzianu, pracy klasowej. Sprawdzian ten uczeń może poprawić tylko jeden raz w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie od dnia uzyskania

informacji o ocenie i zapisaniu tej oceny w mobiDzienniku. Termin ustala nauczyciel, z inicjatywy ucznia, i w porozumieniu z nim.

- i) Poprawa sprawdzianu może być oceniona w skali od niedostatecznej do bardzo dobrej. Do mobiDziennika wpisywane są ocena: ze sprawdzianu i jego poprawy. Jeżeli w wyniku poprawy uczeń otrzyma ocenę niedostateczną, to nie wpisuje się jej do mobiDziennika.
 - a) **Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego Nie muszą być zapowiadane z wyprzedzeniem.
 - b) Nie podlegają poprawie.
 - c) Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka, może napisać podobną lub zaliczyć daną część materiału, pisząc z niej sprawdzian.
 - d) Uczeń nie ma obowiązku pisania zaległych kartkówek.
2. **Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.
- a) Oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji.
 - b) Krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlega ocenie cyfrowej, ale jest odnotowywana jako plus (trzy plusy – ocena bardzo dobra).
3. **Zadanie domowe** – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu.
- a) Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie.
 - b) W ciągu semestru uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia braku pracy domowej. Fakt ten odnotowywany jest w mobiDzienniku.
 - c) Zgłoszenie braku pracy domowej powinno nastąpić na początku lekcji, jeszcze przed sprawdzaniem prac przez nauczyciela. Jeśli uczeń nie zgłosi braku zadania, a podczas sprawdzania wykaże jego brak, otrzymuje uwagę negatywną.
 - d) Każdy brak zadania domowego uczeń ma obowiązek uzupełnić i na polecenie nauczyciela okazać do wglądu.
 - e) W przypadku dłuższych form pisemnych zadania domowego (np. wypracowanie) uczeń ma obowiązek oddać pracę w wyznaczonym terminie. Po upływie wyznaczonego terminu prace nie będą przyjmowane i będą skutkowały oceną niedostateczną.

- f) Nauczyciel w ocenie zadania domowego kieruje się kryteriami dostosowanymi do formy zadania domowego.
4. **Aktywność na lekcji** – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć.
- a) Oceniana jest za pomocą znaków + i –.
 - b) Trzy uzyskane plusy - ocena bardzo dobra.
 - c) Trzy uzyskane minusy - ocena niedostateczna.
5. **Zeszyt i zeszyt ćwiczeń** – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.
- a) Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
 - b) Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdej chwili.
6. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
- a) Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne.
 - b) W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.
 - c) Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.
 - d) Ocena niedostateczna z lektury może zostać poprawiona zgodnie z warunkami poprawy wykazanymi w PO oraz Statucie Szkoły.
7. **Recytacja tekstów poetyckich i prozy.**
8. **Inne formy pracy ucznia nie wymienione powyżej.**

Ocenianie

1. Zgodnie z WO i Statutem Szkoły na lekcjach języka polskiego stosuje się skalę ocen od 1 do 6.
2. Oceny z języka polskiego są ocenami ważnymi.
3. **Wagi poszczególnych działań na języku polskim uzależnione są od formy pracy.**
Ustalone są w skali od 1 do 3, gdzie:
 1. Normalna
 2. Ważna
 3. Bardzo ważna

Ogólne warunki poprawy uzyskanych ocen

1. Poprawie podlegają oceny z następujących form sprawdzania:
 - a) prace klasowe,
 - b) sprawdziany,
 - c) recytacja,
 - d) zadania domowe.
2. Uczeń ma prawo do poprawy oceny, jeśli otrzymał ocenę niedostateczną.
3. Poprawa każdej oceny jest dobrowolna i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu 2 tygodni od rozdania prac. Poprawa może nastąpić tylko jeden raz.
4. Ocena poprawiona wpisywana jest do dziennika na zasadach zgodnych ze Statutem.

Kryteria oceniania uczniów z dysfunkcjami

1. Wszelkie dysfunkcje nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego programem nauczania. Jednak ze względu na trudności w nauce nie wynikające z winy dziecka, nauczyciel dostosowuje wymagania do indywidualnych możliwości ucznia i pracuje zgodnie z wytycznymi indywidualnych planów pracy z uczniem dysfunkcyjnym.

Kryteria oceny osiągnięć dydaktycznych¹

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
 - c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
 - d) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,

¹ Kryteria ocen według Marleny Derlukiewicz, „*Nowe Słowa na start!*” *Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej*, s. 131-134.

- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
 - f) z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
 - g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
 - h) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
 - i) wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
 - j) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
 - k) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.
2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:
- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
 - c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
 - d) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
 - e) aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
 - f) bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
 - g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
 - h) aktywnie uczestniczy w lekcjach,
 - i) wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.
3. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:
- a) w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
 - c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
 - d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,

- e) bierze czynny udział w lekcji,
 - f) wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.
4. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:
- a) częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
 - c) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
 - d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
 - e) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
 - f) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
 - g) rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
 - h) wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.
5. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:
- a) opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
 - c) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
 - d) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
 - e) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
 - f) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
 - g) nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
 - h) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
 - i) często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.
6. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
- a) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
 - b) ma kłopoty z techniką czytania,
 - c) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
 - d) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,

- e) wykazuje się niechęcią do nauki,
- f) zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- g) nie angażuje się w pracę grupy.